

Historie Velkopopovicka: Domovník – č. p. 39 a 40

Kateřina Kapalová a Václava Zimová, sdružení Nezávislí s podporou ODS

Už více než dva roky společně procházíme historické domy Velkých Popovic. Impulsem pro toto putování byla soukromá sbírka historických pohlednic, texty sesbírané z historických pramenů (J. A. Sedlák) a zapsaného vyprávění pamětníka pana Františka Čelikovského.

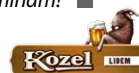
Domek č. p. 39 (Husova 39), „U Škvorů“ je z 19. stol. a byla to poměrně nákladná stavba. Postavil ho pan Manča, zaměstnanec pivovaru. Po něm měli dům další asi dva majitelé a po nich koupil dům Ing. Nejedlý s rodinou. Krátce před jeho nastěhováním byl v domku zřízen vodovod, koupelna a splachovací záchod. Po rodině Nejedlých koupil domek Václav Škvor, taktéž zaměstnanec pivovaru, který domek opravil a obnovil fasádu.

Domek č. p. 40 (Sokolská 40) je starší domek z 19. stol. Postavil pan Hendrych, bednář v místním pivovaru. Měl tři syny, a to Josefa, který byl v pivovaru bednářem, Ludvíka, který brzy zemřel, a Jana, vyučeného zedníka. Domek je zmodernizován s přístavbou verandy a rodina Hendrychova v něm žije dodnes.

František Čelikovský vypráví historku: „Sešli jsme se s Jeníkem na vinohradském nádraží, a ještě také se

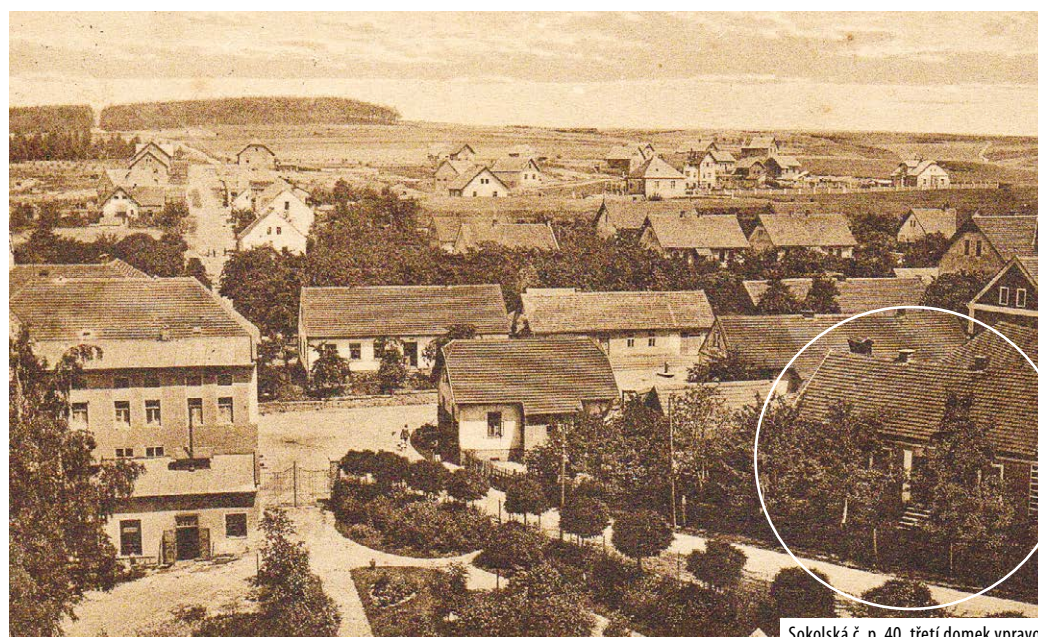
strýcem Srbovým a ve vlaku hodovali. Srba koupil tzv. odřezky. Byly to zbytky prasklých párků, vuřtů, špičky salámů i začátky vařených uzených bůčků, prostě mišůňk, ale čerstvé z krámu od Šebků z Nuslí. Srba to na klíně rozebral, každému dal chleba, Jenda Hendrych načal demižon piva, a to byly hody; moc rád na to vzpomínám!“ ■

Příště: Dům č. p. 41

Domovník – Po stopách čísel popisných

Publikace Domovník (1. díl, č. p. 1–30) je k dostání v kavárně Posezení u Andělky nebo na podatelně OÚ.

Sokolská č. p. 40, třetí domek vpravo

VELKOPOPOVICKO
PODROBNĚ ZAOSTŘENO

Jižním okrajem zasahuje obec Velké Popovice do **Přírodního parku Velkopopovicko**. Ten byl vyhlášen v roce 1993 na ploše 22 km². Jedná se o jednu z nejpůvodnějších krajín východního okraje Prahy. Jde převážně o zalesněný kopcovitý terén. Typické jsou dubové lesy a remízky s žulovými balvany, kamenitá a členitá krajina s mnoha rybníky. Osa území je tvořena Krivoveským a Mokřanským potokem. Do krajiny jsou zasazeny vesnice podhorského typu, které často tvoří jen osady se sotva dvaceti domky. Zajímavá je i zachovalá zemědělská architektura, např. 300 let starý špejchar v Křivé Vsi. Územím prochází naučná stezka „Krajina barona Ringhofferů“.

Obec Velké Popovice

Rozloha činí 1562 ha a sdružuje přilehlé obce Brtnice, Dub, Dubiny, Krámský, Klenové, Křivá Ves, Lojovice, Mokřany a Řepčice.

První zmínka o Velkých Popovicích není přesně datována, mluví se o osadě s názvem Adamovice. První záznam o osadě a farnosti je z roku 1332. Zajímavostí je, že v roce 1400 připadla osada přímo králi Václavovi a jejím patronem byl Jan z Popovic. V listopadu roku 1420 popovickou tvrz, která stála pravděpodobně na Dalešce, dobyli husité. Tehdejší majitel Popovic Jiří z Krejřtanu postavil roku 1560 tvrz novou, a to na místě dnešní nejstarší budovy pivovaru. Tráduje se, že už tehdy se tam vařilo pivo. Kroniky praví, že pod novou tvrzí vedly chodby až na Dalešku. V roce 1870 koupil panské državy Velké Popovice František Ringhoffer a začal rozvíjet průmyslovou výrobu. Roku 1874 dostavěl jeho synové zdejší pivovar. Pivo pod značkou Velkopopovický Kozel se zde vaří dodnes a každoročně se v pivovaru koná slavnost Den Kozla, na kterou se sjíždějí tisíce návštěvníků.

Významnou památkou je **Kostel Panny Marie Sněžné**. Byl postaven na pomezí 13. a 14. stol. a svou barokní podobu získal v roce 1690 za správy Řádu benediktinů. V roce 1897 byla loď kostela prodloužena. Hlavní oltář pochází z roku 1861 a je v novorománském stylu. V roce 2002 byl při rekonstrukci omítek objeven zazděný portál. Do dnešní podoby se zachovala severní zeď, jižní část s portálem a přízemní věže. Chloubou kostela jsou varhany, vyrobené roku 1897. Před kostelem stojí pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1831. Hluboko do historie sahá i vznik popovické školy, první zmínka o škole je již v roce 1675.

Zahradnické okénko: Půda

Vyzkoušela a sepsala **Dana Šinknerová**, foto autor

Půda je základní „výrobní“ prostředek každého zahrádkáře. Vznikala stovky let z původních hornin. Podle velikosti nerostných částic rozlišujeme základní druhy a přechody mezi nimi. Každý druh má své klady i zápory. Vlastnosti každé půdy je možné, a pro zdárné pěstování rostlin často i nutné, vylepšit.

Nejmenší nerostné částice má **půda jílovitá**. Po navlhčení z ní snadno utvoříte váleček. Špatně propouští vodu a po vyschnutí vytváří na povrchu pevný škraloup. Obtížně se zpracovává, protože se lepí na náradí. Střední velikost částic má **půda hlinitá**. Váleček

z navlhčené zeminy se snadno rozpadá. Má drobkovitou strukturu a vyhovuje naprosté většině rostlin. Největší částice má **půda písčitá**. Váleček z ní se vám obvykle nepodaří udělat. Snadno propouští vodu, ale taky rychle vysychá. Bývá obvykle chudá na živiny a zpracovává se poměrně snadno. Pokud jsou v půdě částice hodně velké, jedná se o **půdu kamenitou**. Pro většinu rostlin se nehodí, prospívají v ní pouze některé skalničky. Jílovitou i písčitou půdu můžete vylepšit dodáním humusu – tedy kompostem. ■

LÉTY OVĚŘENO aneb správné pH půdy

Pro pěstování rostlin je důležitý také obsah živin v půdě a půdní reakce – tzv. pH faktor. Ten se dá zjistit poměrně snadnou zkouškou. Asi čajovou lžičku zeminy dejte do menší skleničky a zalijte asi 0,5 dl vody. Ideální je destilovaná, vhodná je dešťovka, ale vystačíte si i s běžnou kohoutkovou. Za občasného promíchání nechte asi 20 minut louhovat. Potom do roztoku namočte indikační papírek. Pokud je pH pod 6, je vaše půda kyselá, nad 7,5 je zásaditá. Většině rostlin vyhovuje pH mezi 6,5 a 7 – tedy půda neutrální. ■

U kamenitých půd se musí kameny postupně odstraňovat.